

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດຂອງ ສປປ.ລາວ ຄວາມຄືບໜ້າ, ໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້

ທຸມທອນ ວົງວິສຸກ¹, ສີທອງ ທອງມະນີວົງ¹, ສຸພາໄຊ ກໍມະນີ², ອິມມາລາ ອິນທະບົວລີ², Pham Thu Thuy³, Moira Moeliono³, Indah Waty Bong³, ແລະ ຈິດຕະນາ ພິມພິລາ¹

ຂໍ້ຄວາມສໍາຄັນ:

- ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ຕໍ່ຈາກນີ້ໄປເອີ້ນວ່າ “ສປປ.ລາວ”) ໄດ້ສົ່ງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນເດືອນກັນຍາ 2015, ເປັນປະເທດອໍາທິດໃນ ພາກພື້ນອາຊີ. ຊຶ່ງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນເປັນ ການພັດທະນາຈາກບັນດານະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ແລະ ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນນັ້ນ ລັດຖະບານມີເປົ້າໝາຍໃນການນໍາໃຊ້ຄວາມ ສາມາດທາງດ້ານສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງ ແລະ ແຫຼ່ງງົບປະ ມານທີ່ມີຢູ່ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບ ສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕາມແຜນການທີ່ວາງໄວ້.
- ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ແມ່ນ ມີຫຼາຍ ກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ກໍມີຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີ ຄວາມຄືບໜ້າເທົ່າທີ່ຄວນ; ເຊັ່ນຂະແໜງການພະລັງງານ ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍຮອດປີ 2020 ໃຫ້ປະຊາຊົນຈຳນວນ 90% ຂອງປະກອນທັງໝົດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໄດ້ນໍາໃຊ້ໄຟຟ້າ, ປະຈຸບັນມີປະຊາຊົນຈຳນວນ 95% ຂອງ ປະຊາກອນ ທັງໝົດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ໄຟຟ້າ, ຊຶ່ງຖືວ່າຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໄດ້ແມ່ນລື່ນຄາດ ໝາຍທ້ອງຖິ່ນໄວ້. ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ, ຂະແໜງການປ່າໄມ້ໄດ້ ວາງເປົ້າໝາຍຮອດປີ 2020 ຈະເພີ່ມ ຄວາມບົກຫຸ້ມ ຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ, ຊຶ່ງມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ ຕາມ ເປົ້າໝາຍ ດັ່ງກ່າວ.
- ສປປ.ລາວ ມີຄວາມມັ່ງໝັ້ນທາງດ້ານການເມືອງສູງ. ລັດຖະບານໄດ້ມອບໃຫ້ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນໃຈກາງໃນການປະສານງານ ການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານກໍໄດ້ປະກາດນໍາໃຊ້ບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ລະບົບການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ກິດຈະກຳປ່າໄມ້ສະບັບປັບປຸງໃໝ່ ໄດ້ປະກາດນໍາໃຊ້ໃນເດືອນ ກັນຍາ ປີ 2019.
- ສິ່ງທ້າທາຍຂອງ ສປປ.ລາວ ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນເກົ່າ ທີ່ ສປປ.ລາວ ເຄີຍປະເຊີນໃນໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມາແລ້ວ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາ ນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕາ ການ ໃນການແກ້ໄຂສາຍເຫດຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກ ນຳໄປ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງເທົ່າທີ່ຄວນ; ການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງເຮັດບໍ່ ທັນໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ; ຍັງຂາດຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້; ຍັງບໍ່ທັນມີການຈັດການສະຖາບັນໃຫ້ເໝາະສົມ ສໍາລັບ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນການ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແບບຍືນຍົງ; ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍຍັງຂາດງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳໃນຂະແໜງການ ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນ ງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີຜົນສໍາເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສປປ.ລາວ ມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີ ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕາການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ ເກີດການປ່ຽນແປງຢູ່ໃນ ພື້ນທີ່ ຕົວຈິງ (ເຊັ່ນ: ຕ້ອງມີງົບປະມານ, ເພີ່ມຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຂະແໜງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດກິດຈະກຳເປົ້າໝາຍໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້, ມີການຊົດເຊີຍຕາມຜົນງານ ແລະ ອື່ນໆ).
- ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການແກ້ໄຂຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນປະກອບສ່ວນໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນນຳໄປ ບົດບັນດາກິດຈະກຳ ເປົ້າໝາຍຂອງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບັນດາກິດຈະກຳເປົ້າໝາຍໄດ້ຖືກນຳ ໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີປະສິດ ທີ່ຜົນສູງ. ໃນນັ້ນ ລວມມີທັງການປະເມີນພາກຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕາ ການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ; ຄວນມີການປະເມີນຜົນຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ ທີ່ກຳນົດ ໃນແຜນ ງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ຮ່ວມຂະແໜງການ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນສໍາເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາກິດຈະກຳເປົ້າໝາຍ ຂອງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ທີ່ສາມາດສະໜັບສະ ໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍເອົາກິດຈະກຳທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການແກ້ໄຂບັນຫາ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ ແລະ ທັງເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດຂໍ້ຕົກລົງ ປາຣີ ໃນແຕ່ລະຊ່ວງໄລຍະໃຫ້ເໝາະສົມ.

1 ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ (ມຊ)
 2 ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
 3 ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ສາກົນ (CIFOR)

ພາກສະເໜີ

ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ໄດ້ຕັ້ງເປົ້າໝາຍນໍາພາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດຜົນອອກຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020 ແລະ ໃຫ້ກາຍເປັນປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງໃນປີ 2030. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ລັດຖະບານກໍຍັງໄດ້ສ້າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຊຶ່ງລວມທັງເປົ້າໝາຍໃນການເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງ ເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດໃນປີ 2020. ໃນເດືອນກັນຍາ ປີ 2015 ສປປ.ລາວ ເປັນປະເທດທໍາອິດທີ່ໄດ້ສົ່ງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນຢູ່ໃນຊ່ວງກະກຽມການບົບປຸງ ແຜນງານ ແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສໍາບັບໃໝ່ ເພື່ອຍື່ນສະເໜີ ຕໍ່ ກອບສົນທິສັນຍາ ສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ໃນທ້າຍປີ 2020.

ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ.ລາວ ສະບັບອໍາທິດແມ່ນໄດ້ ກວມເອົາ 8 ຂົງເຂດ ເຊັ່ນ ຂົງເຂດກະສິກໍາ ແລະ ການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຂົງເຂດປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ, ຂົງເຂດຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ຂົງເຂດພະລັງງານ ແລະ ການຂົນສົ່ງ, ຂົງເຂດອຸສາຫະກໍາ ແລະ ການພັດທະນາ ຕົວເມືອງ, ຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ, ຂົງເຂດການສຶກສາ ແລະ ຂົງເຂດການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະ.

ບົດສັງລວມຫຍໍ້ສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ລົງເລິກໃສ່ຂະແໜງການປ່າໄມ້. ສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການເລືອກລົງເລິກໃນຂະແໜງການ ປ່າໄມ້ມີຄື: ອັນດັບທຳອິດ ແມ່ນຍ້ອນລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ໄດ້ກໍານົດເປັນອັນຈະແຈ້ງກ່ຽວບົດບາດຂອງຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງຂະແໜງການປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບຄວາມໝັ້ງໝັ້ນໃນທຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຂຶ້ນສູ່ຊັ້ນ ບັນຍາກາດ (ເບິ່ງໃນ Box 1). ອັນດັບທີສອງ ແມ່ນຍ້ອນວ່າຂະແໜງການປ່າໄມ້ໄດ້ປະກອບສ່ວນເປັນລາຍຮັບອັນສໍາຄັນ ຂອງປະເທດ. ໃນປີ 2001, ຈໍານວນ 3.2% ຂອງ GDP ຂອງ ສປປ.ລາວ ແມ່ນໄດ້ຈາກການຂາຍໄມ້ທ່ອນ ແລະ ຈໍານວນ 20% ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການສົ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ (Lao PDR 2005). ການປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງລາຍຮັບຈາກຂະ ແໜງການອຸດສາ ຫະກໍາໄມ້ ແລະ ລາຍໄດ້ທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (NTFPs) ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນັບເຂົ້າໃນການປະກອບສ່ວນ ຂອງຂະແໜງການ ປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບ GDP ຂອງ ສປປ.ລາວ. ອັນດັບທີສາມ ແມ່ນຍ້ອນວ່າ 85% ຂອງປະຊາກອນ ໃນ ສປປ.ລາວ, ລວມ ແມ່ນດໍາລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ແມ່ນອາໄສຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ເຊັ່ນ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ສໍາ ຄັນຂອງຄົວເຮືອນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ຂະແໜງການປ່າໄມ້ກໍໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບ ສະໜູນຈາກພາຍ ນອກເປັນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ, ແຕ່ວ່າການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນຮອນດັ່ງກ່າວສາມາດປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີ ການປະເມີນຜົນເປັນອັນລະອຽດເທົ່າທີ່ຄວນ.

Box 1. ເປົ້າໝາຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງສປປ.ລາວ ສະບັບປີ 2015 ສໍາລັບຂະແໜງການປ່າໄມ້ Lao

ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ:

- ເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ (ປະມານ 16.58 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2020 ໂດຍການປູກປ່າ ແລະ ພື້ນຟູປ່າໄມ້, ລວມທັງການປູກປ່າໄມ້ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການອະນຸລັກປ່າທໍາມະຊາດ ທີ່ມີຢູ່ ໃນປະຈຸບັນນີ້.
- ໃນເມື່ອທາກມີຜົນສໍາເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້, ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວແມ່ນຈະສາ ມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັງຈາກປີ 2020.

ການບົບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ:

- ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຂອງຜະລິດຕະຜົນປ່າໄມ້ ແລະ ລະບົບນິເວດວິທະຍາປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງສະພາບ ດິນຟ້າອາກາດ
- ສົ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດດ້ານວິຊາການໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃຫ້ສາມາດບົບຕົວເຂົ້າກັບ ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ.ລາວ ສະບັບທີ 1 (INDC), 2015 (Lao PDR 2015).

ບົດສັງລວມຫຍໍ້ສະບັບນີ້ໄດ້ຂຽນກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການສັງລວມເອົາຄວາມຄິດເຫັນຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ ສປປ.ລາວ ແລະ ໄດ້ເຮັດການສົນທະນາກ່ຽວກັບ ໂອກາດ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ບົດສັງລວມຫຍໍ້ສະບັບ ນີ້ເປັນໝາກຜົນຂອງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ; ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ; ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR). ບົດສັງລວມຫຍໍ້ສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ການທົບທວນເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການສໍາພາດພະນັກງານ 6 ຂະແໜງການຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາ ແລະ ການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບ ສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄດ້ມີການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານໃນ ວັນທີ 11 ຕຸລາ 2017 ແລະ ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່

ຮູບພາບພື້ນທີ່ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພູມີທັດຂອງບ້ານ ໃນ ສປປ.ລາວ. ຮູບຖ່າຍໂດຍ Moira Moeliono/ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR)

ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງຂະແໜງການປ່າໄມ້ ກ່ຽວກັບ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ຮອດເດືອນ ກຸມພາ 2020

ເປົ້າໝາຍ	ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳ ຮອດເດືອນ ກຸມພາ 2020
ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	
ເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ ໄດ້ 70% ຂອງປ່າໄມ້ທົ່ວປະເທດ (ປະມານ 16.58 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2020	ມີຫຼາຍໂຄງການໄດ້ເຮັດກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍອີງຕາມແຜນປະຕິບັດງານ REDD+ ຂັ້ນແຂວງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດໄດ້ຍັງຍິນວ່າ ເປົ້າໝາຍການເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງ ປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້. ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ທັນ ມີຂໍ້ມູນທີ່ເປັນທາງການຢັ້ງຢືນວ່າ ຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ.ລາວ ໃນປະຈຸບັນມີເທົ່າໃດແທ້, ອີງຕາມຜົນການປະເມີນໃນປີ 2015 ລະບຸວ່າ ສປປ.ລາວ ມີເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ 58% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ ຫຼື ເທົ່າກັບ 13.2 ລ້ານເຮັກຕາ, ແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສໍາຫຼວດຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ທົ່ວປະເທດໃນປີ 2019 ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການເຜີຍແຜ່ຢ່າງເປັນທາງການ.
ຄໍາສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 15/ນຍ, ແມ່ນມີຜົນຕໍ່ ການຍຸດຕິຂົນສົ່ງໄມ້ທ່ອນທີ່ ລັກລອບຂຸດຄົ້ນຈາກປ່າ ທໍາມະຊາດ ອອກຈາກປະເທດ ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານ ເຊື່ອວ່າ ການລັກລອບຂຸດຄົ້ນໄມ້ເປັນສາຍເຫດຂອງການທໍາລາຍປ່າໄມ້	ພາຍໃຕ້ຄໍາສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີເລກທີ 15/ນຍ, ລັດຖະບານໄດ້ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ ຂົນ ສົ່ງໄມ້ທ່ອນ, ໄມ້ເຄິ່ງສໍາເລັດຮູບ, ໄມ້ແປຮູບ, ຮາກໄມ້, ຕົ້ມໄມ້, ງ່າຍໄມ້ ແລະ ສິນ ສ່ວນອື່ນໆຂອງໄມ້ທີ່ຂຸດຄົ້ນຈາກປ່າທໍາມະຊາດ ອອກນອກປະເທດ. ລັດຖະບານອະນຸຍາດ ໃຫ້ສົ່ງອອກພຽງແຕ່ ເພີນີເຈີສໍາເລັດຮູບ ແລະ ໄມ້ສໍາເລັດຮູບ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມມາດ ຖານຂອງກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ວາງອອກ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງເລກທີ 2005/ອຄ, ກອຄ, ລົງວັນທີ 28/9/2015. ຄໍາສັ່ງເລກທີ 15/ນຍ ແມ່ນໄດ້ມີການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດໃນປະຈຸບັນນີ້.
ການສ້າງຕັ້ງປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ/ ປ່າໄມ້ບ້ານ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ກັບການກະຈ່າຍຄວາມ ຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງເນື້ອທີ່ ປ່າໄມ້ໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ	ອີງຕາມການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຕາງໜ້າ ພະແນກຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ ຂອງກົມປ່າໄມ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນ ລະອຽດ ກ່ຽວ ກັບຈໍານວນປ່າໄມ້ບ້ານ ຫຼື ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ພາກ ສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ສ່ວນຫຼາຍໄດ້ມີຄໍາຖາມຕໍ່ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ຈະເຮັດແນວໃດ, ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ຈະມີຜົນຕໍ່ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນຄືແນວໃດ. ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ ດິນລະດັບບ້ານ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ຫຼາຍບ້ານໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ແຕ່ກໍຍັງມີ ທາງສຽງຈົມວ່າ ກ່ຽວກັບ ການຂາດການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນລະດັບບ້ານ. ຍັງມີຂໍ້ຈໍາກັດ ກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມທາງ ດ້ານກະສິກໍາພາຍຫຼັງທີ່ເຮັດການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແລ້ວ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ທຸກແຂວງ ແມ່ນມີສູນສົ່ງເສີມເຕັກນິກກະສິກໍາ, ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນຍັງມີຂໍ້ ຈໍາກັດ ເນື່ອງຈາກງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ.
ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານ ເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ບົບປຸງ ລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ	<ul style="list-style-type: none"> ເສັ້ນທຽບທາງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ຍື່ນສະເໜີຕໍ່ກອບ ສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ແມ່ນໄດ້ກຳນົດການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານຜົນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກຂະແໜງການປ່າໄມ້ ໃນ ສປປ.ລາວ. ມີບາງກິດຈະກຳແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາກິດຈະກຳການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍ ປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ແລະ ສປປ.ລາວ ໄດ້ມີ ແຜນການຂາຍສິນເຊື່ອກາກບອນ ພາຍໃຕ້ຮູບແບບຂອງການຊົດເຊີຍ ຕາມຜົນງານ ຄາດວ່າຈະໄດ້ເລີ່ມຈາກປີ 2025. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ແຜນປະຕິບັດງານ REDD+ ຂັ້ນແຂວງກໍໄດ້ສ້າງຂຶ້ນສໍາລັບ 6 ແຂວງເປົ້າໝາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+). ກອງທຶນອາກາດສີຂຽວ (GCF) ໄດ້ຮັບຮອງສະໜັບສະໜູນແຜນງານການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ໃຫ້ແກ່ ສປປ.ລາວ ໂດຍຜ່ານ ອົງການ GIZ.
ການບົບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	
ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຂອງຜະລິດ ຕະຜົນປ່າໄມ້ ແລະ ລະບົບນິເວດວິ ທະຍາປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ	ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ລັດຖະບານຂອງ ສປປ.ລາວ ໄດ້ບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ ພາກເອກະຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນເຮັດກິດຈະກຳໃດໆໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທຸກປະເພດ. ກິດໝາຍປ່າໄມ້ ສະບັບປັບປຸງໃໝ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ ພາກເອກະຊົນ ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ສໍາລັບ ການປູກໄມ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຊຸດໂຊມຢູ່ໃນເຂດປ່າຜະລິດ. ມາດຕາທີ 59 ຂອງກົດ ໝາຍປ່າໄມ້ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019) ໄດ້ລະບຸວ່າ ການປູກໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ ແມ່ນສາມາດດໍາເນີນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຊຸດໂຊມທີ່ນອນຢູ່ໃນ ສາມ ປະເພດປ່າ ທີ່ບໍ່ສາມາດພື້ນຟູໂດຍທໍາມະຊາດໄດ້. ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ລັດຖະບານໄດ້ ພະຍາຍາມ ເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໂດຍການພື້ນຟູປ່າໄມ້ໂດຍທໍາມະຊາດ ແລະ ສ້າງສວນ ປູກໄມ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຊຸດໂຊມ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນປອກໂລ້ນ.
ສົ່ງເສີມຄວາມອາດສາມາດດ້ານວິຊາການໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃຫ້ສາມາດບົບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ	<ul style="list-style-type: none"> ລັດຖະບານ ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການປູກຊະນິດພັນໄມ້ໃຫຍ່ໄວ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະ ເຈື່ອນຂອງດິນ. ມາດຕາທີ 9 ຂອງກົດໝາຍປ່າໄມ້ສະບັບປັບປຸງໃໝ່ ໄດ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການພົວພັນ ວຽກງານປ່າໄມ້ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ພາກພື້ນ ເພື່ອແລກປ່ຽນ ບົດຮຽນ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ, ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານ, ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດບັນດາສົນທິສັນຍາຂອງສາກົນ ທີ່ ສປປ.ລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນປະເທດພາຄີ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດສະເໜີຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕໍ່ກອງປະຊຸມ ປົກສາທາລິກັບ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນເດືອນ ກຸມພາ ປີ 2020 ແລະ ບົດບັນທຶກການສໍາພາດ.

ກ່ຽວຂ້ອງໃນວັນທີ 7 ເດືອນ ກຸມພາ 2020. ບົດສັງລວມ ຫຍໍ້ສະບັບນີ້ ຍັງມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະປປ.ລາວ ຈະຍືນຕໍ່ ກອບສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍການ ປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ທ້າຍປີ 2020 ນີ້.

ໂອກາດ

ລັດຖະບານໄດ້ມີຄວາມໝັ້ນໝາຍທາງການເມືອງ ໂດຍໄດ້ສ້າງບັນດານະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ໃນປີ 2012, ພາລະບົດບາດໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ສອງ ປະເພດ (ປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ) ແມ່ນໄດ້ຖືກ ໂອນຈາກກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄປເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ສ້າງ 2 ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານ ການຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ພະແນກຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ທີ່ຂຶ້ນກັບກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ທ້ອງການ REDD+ ແຫ່ງຊາດ ທີ່ຂຶ້ນກັບກົມຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຂອງ ກະຊວງຊັບ ພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (Vongvisouk et al. 2016). ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ພາລະບົດບາດລະ ຫວ່າງກະຊວງ ຊ້ອນທັບກັນ, ລັດຖະບານໄດ້ ເອົາກົມຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳ ມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂຮມເຂົ້າກັບກົມປ່າໄມ້ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນພະແນກຄຸ້ມຄອງການປ່ອຍ ທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ຂອງກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນ ອົງການທີ່ຮັບ ຜິດຊອບປະສານງານວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການ ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ໃນຂັ້ນສູນກາງ ຢູ່ໃນ ສປປ.ລາວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກົມຄຸ້ມຄອງການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຍັງເປັນຈຸດປະສານງານແຫ່ງ ຊາດ ກ່ຽວກັບ ການກະກຽມບົດປະສານງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຍື່ນສະເໜີ ຕໍ່ກອບສົນທິສັນຍາສະຫະ ປະຊາຊາດວ່າ ດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC).

ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງກົມປ່າໄມ້ ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບັນດາກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍ ໃນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການປັບຕົວຂອງ ຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ, ໃນນັ້ນ ພະແນກຄຸ້ມຄອງການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ຂອງກົມປ່າໄມ້ ເຮັດວຽກງານປະ ສານງານກ່ຽວກັບວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+); ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ກອງສຳຫຼວດ ແລະ ວາງແຜນປ່າໄມ້ຂອງກົມປ່າໄມ້ ຮັບຜິດຊອບສຳຫຼວດປ່າໄມ້ ແລະ ປະເມີນຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດ ຕັ້ງຕ່າງໆຂອງສາກົນ ເຊັ່ນ ທະນາຄານໂລກ, ກອງທຶນອາກາດສີຂຽວ (GCF) ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນຂອງ ຍີ່ປຸ່ນ (JICA). ປະຈຸບັນນີ້ ເງື່ອນໄຂການສ້າງສິນເຊື່ອກາກບອນໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ແມ່ນໄດ້ພິຈາລະນາໃຫ້ ສອດຄ່ອງກັບ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການຈະເລີນເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງຕັ້ງພະແນກຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ທີ່ຂຶ້ນກັບກົມປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ພະແນກການດັ່ງກ່າວນີ້ ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການປະສານງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກ ສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນເດືອນ ກຸມພາ ປີ 2020, ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງພະແນກການດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໃນລະດັບບ້ານ. ເນື່ອງຈາກວ່າ

ປະຊາຊົນເປັນຜູ້ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ສະນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຄວນຈະມີໜ້າທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໃນຂອບເຂດ ຊາຍແດນບ້ານຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການກະຈ່າຍຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໃຫ້ແກ່ລະດັບ ບ້ານ ອາດຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ພາຍໃນ ສປປ.ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ໃນປະຈຸບັນນີ້ ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມກົດດັນຈາກສະພາບບັນຫາໄພພິບັດທຳມະຊາດ ທີ່ເກີດຈາກ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ເຊັ່ນ ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ບັນຫາ ດິນເຊາະເຈື່ອນ. ຊຶ່ງລັດຖະບານໄດ້ ເພີ່ມຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບຜົນ ກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສາກົນຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ເຕັກນິກ ຊາກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ສປປ.ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີທ່າແຮງໃນການເກັບກຳກາກບອນ ແລະ ມີ ຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການອະນຸລັກປ່າໄມ້ ແລະ ການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ ແມ່ນ ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການດູດຊັບທາດກາກບອນຈາກບັນຍາກາດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເປັນການເພີ່ມການປັບຕົວຂອງລະບົບນິ ເວດວິທະຍາປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບສະພາບບັນຫາໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຫຼັກຖານທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງລັດຖະບານ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ບ່ອນວ່າ ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ລັດຖະບານໄດ້ຮັບ ຮອງ ແລະ ປະກາດນຳໃຊ້ຈຳນວນ 142 ກົດໝາຍ ແລະ ໄດ້ມີການກະກຽມສ້າງ ແລະ ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບຫຼັກການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຄຸ້ມຄອງບັນດາກິດຈະກຳທີ່ເປັນຂົງເຂດບູລິມະສິດ ຂອງ ແຜນງານ ແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນຄະນະທີ່ມີການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ບັນດາກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບຫຼັກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ກໍຍັງໄດ້ມີການກຳນົດ ສະຖາບັນ (ພ້ອມດ້ວຍພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ) ເພື່ອຮັບຜິດຊອບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານພາຍໃນ ຂະແໜງການ ທີ່ເປັນບູລິມະສິດຂອງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ສປປ.ລາວ ຈະມີຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນ (ສຳລັບການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ປັບຕົວ ເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ), ລັດຖະບານຂອງ ສປປ.ລາວ ກໍໄດ້ເປີດໂອກາດໃຫ້ມີການຮ່ວມມືກັບພາກ ພື້ນ ແລະ ສາກົນ ເພື່ອໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງສາກົນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໃນ ສປປ.ລາວ.

ມີຫຼາຍໂຄງການໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເງິນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໃນການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ປຶກສາຫາລືໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນເດືອນ ກຸມພາ 2020 ໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຂະແໜງ ການປ່າໄມ້ແມ່ນໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຫຼາຍກວ່າຂະແໜງການອື່ນໃນບັນດາຂະແໜງການທີ່ເປັນບູລິມະ ສິດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ສາຍເຫດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ຂະແໜງ ການປ່າໄມ້ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຫຼາຍ ກໍຍ້ອນວ່າລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ໄດ້ມີແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ໃນການເພີ່ມ ຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ ທົ່ວປະເທດ ໃນປີ 2020. ຊຶ່ງບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳພາຍໃຕ້ຍຸດ ທະສາດປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ:

- ແຜນງານລົງທຶນປ່າໄມ້ (FIP) ທີ່ສະໜັບສະໜູນໂດຍກອງທຶນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ (SCF) ໄດ້ສູ່ມໃສ່ເສີມ ສ້າງ ຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ, ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ລົງທຶນໃສ່ກິດຈະກຳອອກຂະແໜງການປ່າໄມ້ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມກົດດັນ ຕໍ່ປ່າໄມ້ ເຊັ່ນ ກິດຈະກຳພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ (OpenEI 2008).
- ກອງທຶນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ (SCF) ໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ສປປ.ລາວ ໃນດ້ານການເສີມສ້າງຄວາມທົນທານ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການ ເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນລວມມີກິດຈະກຳການປ້ອງກັນໄພພິບັດນໍ້າຖ້ວມ, ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ເສີມສ້າງຄວາມ

ທຶນທານ ໃຫ້ແກ່ດ້ານຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ການອະນຸລັກປ່າໄມ້. ນອກຈາກນັ້ນ ກອງທຶນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ (GCF) ຍັງສະໜັບສະໜູນ ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າ ໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (GCF 2019)

- ໂຄງການປ້ອງກັນດິນຟ້າອາກາດໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນການທໍາລາຍປ່າໄມ້ (CliPAD) ເປັນໂຄງການທີ່ໄດ້ ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ກອງທຶນພັດທະນາເຢຍລະມັນ (KfW) ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນເຢຍລະມັນ (GIZ); ຊຶ່ງໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອ ສປປ.ລາວ ໃນສ້າງແຜນປະຕິບັດງານ ແລະ ກອບແນວ ຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ໃນລະດັບສູນກາງແລະ ລະດັບແຂວງ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ກໍຍັງໄດ້ດໍາເນີນກິດຈະກຳທົດລອງ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການອະນຸລັດຊີວະນາໆພັນ ໃນ ສປປ.ລາວ (CliPAD n.d.).

ກ່ອນປີ 2018, ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີລະບົບທີ່ປະສົມປະສານ ຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກມາດຕາໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແລະ ຍັງບໍ່ຍັງຂາດງົບປະມານ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (Phongsang 2018). ແຕ່ກໍໄດ້ມີຄວາມ ຄືບໜ້າໃນການເປັນເຈົ້າການໃນການພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນວຽກງານ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ ປ່າໄມ້ ເສື່ອມໂຊມ (REDD+), ໂດຍສະເພາະແມ່ນການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ວິທີການເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV). ແຕ່ຍັງຍັງມີ ຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານຄວາມ ສາມາດ ທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ບໍ່ສາມາດປະເມີນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວໃນໄລຍະຍາວໄດ້. ຕັ້ງແຕ່ປີ 2018 ເປັນຕົ້ນມາ ສະຖາບັນການເຕີບໂຕສີຂຽວຂອງສາກົນ (GGGI) ໄດ້ຮ່ວມມືກັບກະຊວງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ທີ່ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ປາຣີ (GGGI n.d.). ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ ໂຄງການ ພາຍໃຕ້ ແຜນງານສິ່ງ ແວດລ້ອມຂອງສະຫະປະຊາຊາດ (UNEP) ທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໂດຍກອງທຶນສິ່ງແວດລ້ອມ ສາກົນ (GEF) ກໍໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍຍັງມີໂຄງການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດເພື່ອຄວາມໂປ່ງໃສ (CBIT) ກໍໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍເພື່ອເພີ່ມລະບົບຄວາມໂປ່ງໃສໃນການລາຍງານ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງ ປາຣີ (CBIT 2019).

ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ບັດໄຈທີ່ກົດຂວາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນ ຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ມີຫຼາຍບົດລາຍງານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ໄດ້ວິເຄາະກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ສປປ.ລາວ ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ. ລາວ ຮອດປີ 2020. ບັນຫາທີ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນລະບົບການປະສານງານ, ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍ, ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (Phongsang 2018; Barletti et al. 2018; NDC Partnership 2019; GEF 2018). ນອກ ຈາກນັ້ນ, ການສຶກສາຂອງພວກເຮົາຄັ້ງນີ້ຍັງ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ດັ່ງຂ້າງລຸ່ມນີ້ ທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ ຮັບການແກ້ໄຂໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ:

ສິ່ງທີ່ຄວນແກ້ໄຂ: ບັບປຸງຂັ້ນເທດຂອງສາຍເຫດຂອງຄວາມບໍ່ຍືນຍົງ ແລະ ຫັນໄປສູ່ການພັດ ທະນາສີຂຽວ

ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນເດືອນກຸມພາ ປີ 2020 ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າບັນດາບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ແຕ່ ການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານວິຊາການ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາບັນຫາຂອງການທໍາລາຍ ປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ ທີ່ເກີດຈາກການລົງທຶນກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງຮ່າງ ແລະ ການຫັນປ່ຽນ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່. ຊຶ່ງໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ມີການສົນທະນາ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ວ່າ

ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນເປັນ ຜູ້ທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ ໂດຍທີ່ຍັງ ບໍ່ທັນໄດ້ມີການພິຈາລະນາບັນດາສາຍເຫດຂອງການ ທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມທີ່ເກີດຈາກການລົງທຶນກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງຮ່າງ ແລະ ການຫັນ ປ່ຽນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງເປັນທີ່ຈະແຈ້ງວ່າ ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ມີເປົ້າໝາຍໃນການ ຫຼຸດຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ໃນບັນດາແຂວງພາກເໜືອທີ່ເປົ້າໝາຍສໍາລັບວຽກງານ ການຫຼຸດ ຜ່ອນການປ່ອຍທາດ ອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທໍາລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+), ແຕ່ ພັດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ ການພິຈາລະນາຜົນກະທົບ ຈາກລົງທຶນສໍາປະທານທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່ ຢູ່ພາກໃຕ້ ຂອງ ສປປ.ລາວ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ສະບັບປັບປຸງໃໝ່ ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ພາກເອກະຊົນປູກໄມ້ເຂດພື້ນປ່າຊຸດຊົນໃນເຂດປ່າຜະລິດ ໂດຍ ຄາດວ່າຈະເປັນການເພີ່ມຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້.

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບັນດາປະເທດທີ່ກໍາລັງພັດທະນາຫຼາຍປະເທດ, ສປປ.ລາວ ໄດ້ຫາວິທີແກ້ໄຂບັນຫາການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍການພັດທະນາສີຂຽວ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການພັດທະນາກອບແນວ ຄວາມຄິດໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ, ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍ ເຮືອນແກ້ວ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍຂອງການພັດທະນາ. ທັງສອງຮູບແບບຂອງການພັດທະນາໃນປັດຈຸບັນ ເຊັ່ນ ການຊຸດຄົ້ນໄມ້ ແລະ ການປູກພືດເປັນສິນຄ້າ, ແລະ ການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແມ່ນລ້ວນ ແຕ່ແມ່ນກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. ສິ່ງທີ່ຄວນແກ້ໄຂ ແມ່ນຕ້ອງການໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ກັບ ຜົນກະທົບຂອງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຕົວຢ່າງ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈໍານວນ 95% ຂອງຫຼັງຄາເຮືອນທັງໝົດໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດສາມາດມີໄຟຟ້ານໍາໃຊ້, ແຕ່ຍັງບໍ່ ທັນໄດ້ມີການປະເມີນເປັນອັນລະອຽດຈະແຈ້ງວ່າ ປະຊາຊົນມາສາມາດເຂົ້າເຖິງໄຟຟ້າເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ ມີຜົນຕໍ່ການຫຼຸດ ລົງໃນການນໍາໃຊ້ໄມ້ຟືນ ແລະ ຖານ ທີ່ ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການນໍາໃຊ້ພະລັງ ງານທຸງຕົ້ມຫຼາຍປານໃດ. ສປປ.ລາວ ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍໃນການເພີ່ມຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 75% ຂອງເນື້ອທີ່ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເຊິ່ງລວມທັງພື້ນສ່ວນປູກທີ່ລົງທຶນໂດຍພາກເອກະຊົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເພີ່ມຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໂດຍການສ້າງສ່ວນປູກມີຜົນຕໍ່ກັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການພັດທະ ນາຊີວິດ ການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຄືແນວໃດນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການປະເມີນເປັນອັນລະອຽດຈະແຈ້ງເທື່ອ.

ໂຍລວມແລ້ວ, ປະຈຸບັນນີ້ ສປປ.ລາວ ຍັງຂາດຂໍ້ມູນ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການແກ້ໄຂບັນດາບັນຫາທີ່ຈໍາເປັນ ເທົ່າທີ່ ຄວນ. ບາງຂະແໜງການອາດຈະມີຂໍ້ມູນຢູ່, ແຕ່ກໍຍັງຂາດການປະສົມປະສານຂໍ້ມູນໃສ່ກັບແຜນຍຸດທະສາດ. ຕົວຢ່າງ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນຂະແໜງການປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ.ລາວ ແມ່ນໄດ້ມີເປົ້າໝາຍເພີ່ມຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ ສາມາດເກັບກັກກາກ ບອນໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ພັດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພິຈາລະນາຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການເກັບກັກກາກບອນປ່າໄມ້ ເຊັ່ນ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນນັ້ນ, ກົດໝາຍ ປ່າໄມ້ ສະບັບປີ 2019 ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ພາກເອກະຊົນ ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອສ້າງ ສວນປູກໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ຊຸດໂຊມໃນເຂດປ່າຜະລິດ. ຊຶ່ງການອະນຸຍາດໃຫ້ພາກເອກະຊົນປູກໄມ້ໃນພື້ນທີ່ປ່າຜະລິດນັ້ນ ຄວນຈະພິຈາລະນາ ດັ່ງນັ້ນ: ອໍານາດການບົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະສາມາດຄຸ້ມຄອງບໍລິສັດເອກະຊົນ ທີ່ເຂົ້າໄປປູກໄມ້ໃນເຂດປ່າຜະລິດນັ້ນ ໄດ້ບໍ່? ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຈາກການສ້າງ ໂຄງຮ່າງພື້ນຖານ (ເສັ້ນທາງ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ບໍລິສັດເອກະຊົນຈະ ສ້າງຂຶ້ນ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າຫາສວນປູກ ໃນເຂດປ່າຜະລິດນັ້ນມີຫຍັງແດ່? ຜົນກະທົບດ້ານ ອື່ນໆທີ່ປະຊາຊົນໃນເຂດໃກ້ຄຽງຈະໄດ້ຮັບມີຫຍັງແດ່?

ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ໃນເມື່ອມີການສ້າງຕັ້ງປ່າໄມ້ບ້ານຂຶ້ນກໍຄວນພິຈາລະນາບັນດາປະເດີນເຫຼົ່ານີ້: ຈະມີຜົນກະ ທົບຕໍ່ຈາກການສ້າງຕັ້ງປ່າໄມ້ບ້ານຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຕາມທິດແຜນນີ້ຂອງປະຊາຊົນຄື ແນວໃດ? ປະຊາຊົນຈະສາມາດນໍາໃຊ້ໄມ້ໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານໄດ້ບໍ່ ຫຼື ວ່າເປົ້າໝາຍການສ້າງຕັ້ງປ່າໄມ້ບ້ານ ແມ່ນເພື່ອເປັນການເພີ່ມຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ເທົ່ານັ້ນ? ໃນອະນາຄົນປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຍັງຈາກ ການສ້າງຕັ້ງປ່າໄມ້ບ້ານຄືແນວໃດ? ອັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິ ສູດຢັ້ງຢືນ (MRV), ໃນກໍລະນີທີ່ຄວາມບົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້

ເພີ່ມຂຶ້ນ, ໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງສະພາບປ່າໄມ້ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງຄືແນວໃດ (ສະພາບປ່າໄມ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຂຶ້ນບໍ່)? ຂະນີພື້ນທີ່ເອົາມາປູກເພື່ອສ້າງຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ນັ້ນ ແມ່ນມີຄຸນນະພາບທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບບໍ່?

ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ຂໍ້ຕົກລົງໃນ ປາຣີ ໄດ້ເນັ້ນເຖິງຄວາມໂປ່ງໃສໃນລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV). ໃນກໍລະນີນີ້, ສປປ.ລາວ ຕ້ອງການໃຫ້ມີການບັບປຸງສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບ ການຕິດຕາມວກວດກາ ແລະ ການລາຍງານຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຊຶ່ງ ສປປ.ລາວ ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂສອງຢ່າງຫຼັກໆ ເຊັ່ນ: ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການປະສານງານລະຫວ່າງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (GEF 2018); ແລະ ສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາ ການ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນປະຈຸບັນນີ້ ພາລະບົດບາດໃນການປະສານງານ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນເດືອນກຸມພາ ປີ 2020 ມີຫຼາຍ ພາກສ່ວນໄດ້ສົນທະນາວ່າ ການລຳຊ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານ ແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ແມ່ນຍ້ອນລະບົບການ ປະສານງານ, ຍ້ອນຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການຂອງພະນັກງານ ແລະ ຍ້ອນມີການຖ່າຍໂອນພະນັກງານວິຊາ ການຢູ່ໃນຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ ບັນຫາທາງດ້ານການ ເງິນກຳເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນສຳຄັນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ ສປປ.ລາວ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດລຳຊ້າ, ສະນັ້ນ ຈິ່ງສະເໜີໃຫ້ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ເພີ່ມຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ ສປປ.ລາວ ມີຄວາມຄືບໜ້າໄວຂຶ້ນ.

ໂຄງປະກອບການປົກຄອງ ແລະ ການສ້າງຕັ້ງສະຖາບັນ

ປະຈຸບັນນີ້ ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ກຳລັງພັດທະນາ ສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງ ຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ອີງຕາມການສຳພາດພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ປະຈຸບັນນີ້ ກົມຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຮັບຜິດຊອບປະສານງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງ ຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແຕ່ສະຖາບັນອື່ນໆໃນລະດັບສູນກາງ (ລວມ ທັງຂະແໜງການບູລິມະສິດ) ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ທີ່ຕົນເອງຮັບຜິດຜົນເທົ່າທີ່ຄວນ. ບັນຫານີ້ ແມ່ນໄດ້ສະແດງອອກຢູ່ບ່ອນວ່າ ຂະແໜງການທີ່ເປັນບູລິມະສິດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ບາງຂະແໜງການຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ງໝັ້ນຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ. ຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ ພວກເຮົາຈິ່ງສະເໜີໃຫ້ມີມາດຕາການດັ່ງນີ້:

- ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປະສານງານຢູ່ໃນກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເອົາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ລວມທັງກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.
- ພັດທະນາຍຸດທະສາດ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ.
- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍແລະ ລະບຽບການ

ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບປະກັນການແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຕາມດຳລັດທີ່ໄດ້ຮັບຮອງໃນປີ 2019 ແລະ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ຖ້າເຮັດໄດ້ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະເໜີຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ມີການປະສານງານດີຂຶ້ນ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າພາຍໃນປະເທດ ແລະ ທັງເປັນການສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາຂໍ້ມູນໃຫ້ມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ພ້ອມທັງສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍຂຶ້ນ.

ພາລະບົດບາດຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນລະດັບແຂວງ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກິດຈະກຳທີ່ເປັນບູລິມະສິດ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນ ເຫັນລະບຸຢູ່ໃນເອກະສານແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ເອກະສານ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າ ອາກາດໄດ້ລະບຸວ່າກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຈະສ້າງຂອບການປະສານງານ ກັບກະຊວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ເພື່ອຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ຢູ່ໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ (Lao PDR 2015), ໂດຍຜ່ານຂະບວນ ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານ ວິຊາການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຕັ້ງແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ.

ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງສຳລັບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV)

ສິ່ງທ້າທາຍ ສຳລັບ ສປປ.ລາວ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ການສຳຫຼວດເກັບກຳຂໍ້ມູນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ອີງຕາມຜົນການສຶກສາຂອງ IGES ແລະ ອົງການສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດທີ່ໄດ້ສຶກສາໃນທ້າຍປີ 2018 ໄດ້ລະບຸວ່າ ສປປ.ລາວ ຍັງບໍ່ມີກອບການຕິດຕາມ ກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ກ່ຽວກັບ ການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ (Lao PDR n.d.). ລະບົບ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ແມ່ນມີຄວາມຄືບໜ້າຫຼາຍ, ໃນຄະນະທີ່ລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນຂົງເຂດ ວຽກງານອື່ນທີ່ເປັນບູລິມະສິດທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມຄືບໜ້າເທົ່າທີ່ຄວນ.

ການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາ ລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ແມ່ນມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການສ້າງລະບົບການປະເມີນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ. ຂໍ້ມູນການປະເມີນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ ແມ່ນໄດ້ມີການເກັບກຳ, ວິເຄາະ ແລະ ລາຍງານຈາກທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນລະດັບສູນກາງ. ປະຈຸບັນ ນີ້ ລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ຢູ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນແມ່ນກຳລັງ ຢູ່ໃນຊ່ວງການພັດທະນາ, ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ໃຫ້ແກ່ ຖານຂໍ້ມູນໃນລະດັບສູນກາງໄດ້. ສະນັ້ນ, ສປປ.ລາວ ຈິ່ງມີຄວາມຕ້ອງການໃນການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານວິຊາການໃນທຸກລະດັບເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ລາຍງານຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ບັນດານະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານຂອງຂະແໜງການ ສາມາດເປັນເງິນໄຂ ແລະ ໂອກາດອັນດີ ໃຫ້ແກ່ການສ້າງລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ຕັ້ງແຕ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນຮອດລະດັບສູນກາງ; ຊຶ່ງລວມທັງ ການປະຕິບັດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວລະດັບຊາດຊາດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ (NAMAs) ແລະ ວຽກງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ

ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+). ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ສປປ.ລາວ ກໍຍັງສາມາດ ຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ມີ ການຊີດເຊີຍຕາມຜົນງານ ເຊັ່ນ ກົນໄກ ການພັດທະນາສະອາດ (CDM) ຊຶ່ງຖືກຕ້ອງກັບເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນມາດຕາກທີ 6.2 ແລະ 6.4 ຂອງຂໍ້ຕົກລົງປາຣີ. ການພັດທະນາລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ໃນວຽກ ງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ກໍເປັນໂອກາດອັນນຶ່ງທີ່ຄວນຈະພິຈາລະນານຳມາເປັນບົດຮຽນໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຕິດ ຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV) ຂອງຂະແໜງການອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກຳນົດທົ່ວໜ່ວຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+).

ການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ສຳລັບ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການລາຍງານ ແລະ ການພິສູດຢັ້ງຢືນ (MRV)

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ການສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ມີຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບແຂວງ; ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ຜົນສຳເລັດ ຂອງລັດຖະບານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ຊຶ່ງ ສປປ.ລາວ ຕ້ອງການໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດດ້ານ ການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອດຳເນີນການສຶກສາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້, ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການພັດທະນາະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການ ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງ ດິນຟ້າອາກາດ. ໃນຄະນະດຽວກັນ ກໍຕ້ອງໄດ້ມີການເສີມສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການບັບຕົວເຂົ້າ ກັບສະພາບ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ ກາດ, ມາດຕາການໃນການບັບຕົວ ລວມທັງ ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອບັບປຸງແນວພັນພືດ ຫຼື ປູກພືດທົດແທນຊ່ວຍເວລາທີ່ມີໄພແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ໄພນຳຖ້ວມ; ຕ້ອງການຄວາມສາມາດດ້ານການຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ການເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຂອງພືດ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ການນຳໃຊ້ເທັກໂນໂລຊີ ເຂົ້າຊ່ວຍໃນການບັບຕົວ ແລະ ມາດຕາການຕ່າງໆທີ່ມີຜົນຕໍ່ປະຊາຊົນ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ມີຫຼາຍບົດສຶກສາ ໄດ້ມີການສົນທະນາກ່ຽວກັບ ການຂາດຄວາມສາມາດໃນການນຳໃຊ້ວິທີ ການ ແລະ ເຄື່ອງມືໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ. ສະນັ້ນ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນ ທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ຈຶ່ງຍັງເປັນສິ່ງ ທ້າທາຍ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນກອງປະຊຸມ ປຶກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ ເດືອນກຸມພາ 2020 ໄດ້ມີການສົນທະນາວ່າ ປະຈຸບັນນີ້ລັດຖະບານ ຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ກ່ຽວກັບຈຳນວນ ຕອນ ແລະ ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ບ້ານ ແລະ ປ່າໄມ້ທີ່ຊາວບ້ານອະນຸລັກຕາມປະເພນີ. ຊຶ່ງການຂາດຂໍ້ມູນ ເຫຼົ່ານີ້ ອາດມີຜົນ ຕໍ່ການລຳຊ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ໃນຂົງເຂດເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະ ກອບ ສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງ ສປປ.ລາວ

ຄວາມໂປ່ງໃສທາງດ້ານຂໍ້ມູນ ກໍເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນໜຶ່ງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ ມູນທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າ ທີ່ຄວນ. ດັ່ງນັ້ນ, ແຕ່ລະຂະແໜງການແມ່ນໄດ້ມີການນຳໃຊ້ວິທີການ ແລະ ຂໍ້ມູນຂອງຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ ໂດຍບໍ່ມີ ຂໍ້ມູນຈາກພາກສ່ວນອື່ນປະກອບເຂົ້ານຳ ຫຼື ມີກຳມິໜ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ແຕ່ລະຂະແໜງການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເລື່ອງດຽວກັນ, ແຕ່ຂໍ້ມູນພັດຕ່າງກັນ (ຕົວຢ່າງ: ສະຖິຕິຢູ່ຂັ້ນ ສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ບາງຂໍ້ມູນບໍ່ກົງກັນ), ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຄວາມລຳຊ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ບັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ. ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ, ແຕ່ລະຂະແໜງການມີເປົ້າໝາຍບໍ່ຄືກັນ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນການ ຍາກທີ່ຈະສັງຮວມເອົາບັນດາເປົ້າໝາຍຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການເຂົ້າເປັນເປົ້າໝາຍອັນດຽວກັນ, ໂດຍສະເພາະໃນໄລ ຍະຜ່ານມາແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ

ຮ່ວມກັນ, ບໍ່ໄດ້ມີການປະກອບຂໍ້ມູນເຊິ່ງກັນແລະ ກ່ຽວກັບງົບປະມານ ແລະ ວິທີການ ລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ງົບປະມານສຳລັບສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດຍັງມີຈຳກັດ

ຜູ້ໃຫ້ສຳພາດເກືອບທັງໝົດໄດ້ອະທິບາຍວ່າຄວາມບໍ່ພຽງພໍທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ຂາດລະບົບງົບປະມານແບບ ຍືນຍົງ ແມ່ນເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນສຳຄັນສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂ ບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ. ຊຶ່ງລັດຖະບານບໍ່ມີງົບປະມານພຽງພໍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຖິງວ່າ ສປປ.ລາວ ຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງດ້ານການເງິນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆ, ເຊັ່ນຂະແໜງການປ່າໄມ້, ແຕ່ໃນຄະນະດຽວກັນນັ້ນ ຜູ້ໃຫ້ທຶນກໍມີເປົ້າໝາຍ ແລະ ວິໄສທັດຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ຖ້າຫາກບໍ່ມີການປະສານງານທີ່ ທັດກຸມ ງົບປະມານທີ່ສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບ ສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ອາດຈະບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງ ສ້າງສູນກາງການປະສານງານທາງດ້ານການເງິນ ພາຍໃຕ້ກອງທຶນປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ (EPF) ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ນີ້.

ສະຫຼຸບ

ໃນປີ 2015 ສປປ.ລາວ ໄດ້ສົ່ງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃຫ້ແກ່ ກອບສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ປະເທດທຳອິດໃນ ຂົງເຂດອາຊີ. ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນໄດ້ຮັບການ ອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ເຕັກນິກ ວິຊາການຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງ ລວມທັງຈາກພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງສາກົນ. ໄດ້ມີການສ້າງບັນດານະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາ ແລະ ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ; ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາ ກອນ, ນຳໃຊ້ບັນດາສະຖາບັນ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ເຫຼົ່ານີ້ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ລັດຖະບານຂອງ ສປປ.ລາວ ກຳລັງບັບປຸງ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສະບັບປີ 2015 ເພື່ອຍື່ນສະເໜີຕໍ່ກອບສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ໃນເດືອນ ພະຈິກ ປີ 2020.

ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າ ອາກາດ ຢູ່ ສປປ.ລາວ ແມ່ນຄວາມຄືບໜ້າໃນຫຼາຍລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ບາງຂະແໜງການ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຂະແໜງການພະລັງງານ ແມ່ນມີຜົນສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍໃນປີ 2020. ເຊິ່ງຂະແໜງການສະລັງງານໄດ້ວາງເປົ້າ ໝາຍໄວ້ວ່າ ຮອດປີ 2020 ຈະສາມາດໃຫ້ປະຊາຊົນຈຳນວນ 90% ຂອງປະຊາກອນທັງໝົດຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ມີໄຟຟ້ານຳໃຊ້, ຊຶ່ງມາຮອດປີ 2020 ແມ່ນປະຊາຊົນຈຳນວນ 95% ສາມາດນຳໃຊ້ໄຟຟ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະແໜງການປ່າໄມ້ໄດ້ວາງເປົ້າໝາຍ ເພີ່ມຄວາມປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດໃນປີ 2020 ແມ່ນຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້. ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ.ລາວ ແມ່ນມີດັ່ງນີ້: ລັດຖະບານຍັງບໍ່ທັນມີນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕາການອັນຊັດເຈນຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນສາຍເຫດຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ; ງົບປະມານບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບ ສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; ຍັງຂາດຂໍ້ມູນ ແລະ ວິທີການທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້; ການປະສານ ງານລະ ຫວ່າງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງບໍ່ທັນເຊື່ອມຈອດກັນ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດມີຜົນສຳເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ສປປ.ລາວ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການບັບປຸງ ແລະ ແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ (ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ພຽງພໍ, ແຕ່ລະຂະແໜງການຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ມີການຮ່ວມມືລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ໜັກແໜ້ນ, ມີລະບົບການຊົດເຊີຍຕາມຜົນ ງານ ແລະ ມີຄວາມຊື່ດ່ຽວເນື່ອງມາດຕະຖານປະໂຫຍດທາງດ້ານການເກັບກຳກາກບອນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆ ທີ່ຈະ ໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເນັ້ນໃສ່ພຽງແຕ່ດ້ານວິຊາການ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ສາເຫດຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ ທີ່ເກີດຈາກ ການສຳປະທານທີ່ດິນ ແລະ ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນຂະໜາດໃຫຍ່ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ.

ຕ້ອງໄດ້ມີການແກ້ໄຂບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດປະກອບສ່ວນຂໍ້ມູນທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ໃຫ້ແກ່ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ເຊັ່ນ ຂໍ້ມູນທີ່ຈະສະໜອງໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງ ແຜນ ງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ; ໂດຍສະເພາະແມ່ນກ່ຽວກັບ ການປະເມີນຜົນຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແລະ ບັນດາໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ້ອງກັນປ່າໄມ້ ແລະ ການພັດທະນາ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍຕ້ອງໄດ້ມີການປະເມີນວ່າຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານແຫ່ງຊາດ ການປະກອບສ່ວນ ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ຄືແນວດິດ.

ຄຳຂອບໃຈ

ບົດສັງລວມໜ້ອຍໜ້ອຍໄດ້ກະກຽມຂຶ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ໂຄງການຮ່ວມມືຂອງອາຊຽນ ແລະ ສະວິດ ໃນວຽກງານປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (ASFCC) ຊຶ່ງເປັນໂຄງການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການສະວິດເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື (SDC) ແລະ ໂຄງການສຶກສາກ່ຽວກັບ ວຽກ ງານການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍທາດອາຍເຮືອນແກ້ວຈາກການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ປ່າໄມ້ເສື່ອມໂຊມ (REDD+) ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR) ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກ NORAD.

ເອກະສານອ້າງອີງ

Barletti JPS, Larson AM and Cisneros N. 2018. *What roles do sub-national governments play in Nationally Determined Contributions?*

Between rhetoric and practice in REDD+ countries. CIFOR Infobrief 239. Bogor, Indonesia: CIFOR.

[CBIT] Capacity-building Initiative for Transparency 2019. *Strengthening Lao PDR's institutional capacity to comply with the Enhanced Transparency Framework under the Paris Agreement.* Accessed 11 February 2020. <https://www.cbitplatform.org/projects/strengthening-lao-pdrs-institutional-capacity-comply-enhanced-transparency-framework-under>

[CliPAD] Climate Protection through Avoided Deforestation n.d. *Welcome to Climate and Forest Protection in Laos.* Accessed 11 February 2020. <http://clipad-laos.org>

[GCF] Green Climate Fund. 2019. *GCF and GEF join forces with Lao PDR to advance climate action.* Accessed 11 February 2020. <https://www.greenclimate.fund/news/gcf-and-gef-join-forces-with-lao-pdr-to-advance-climate-action>

[GEF] Global Environment Facility. 2018. *GEF-6 Project Identification Form (PIF).* Accessed 2 February 2020. https://www.thegef.org/sites/default/files/project_documents/Lao_PDR_CBIT_PIF_Resubmission_290518_clean.docx

[GGGI] Global Green Growth Institute. n.d. *Lao PDR.* Accessed 31 January 2020. <https://gggi.org/country/lao-pdr/>

[IGES] Institute for Global Environmental Strategies and [RCS] Regional Collaboration Centre. 2019. *Scoping study on cooperative MRV as a foundation for a potential regional carbon market within ASEAN, IGES, Regional Collaboration Centre – Bangkok, National Environmental Agency.* Lao PDR Country Report. Vientiane, Lao PDR.

[Lao PDR] Lao People's Democratic Republic. 2005. *Forestry Strategy to the Year 2020 of the Lao PDR.* Vientiane, Lao PDR.

[Lao PDR] Lao People's Democratic Republic. 2015. *First Intended Nationally Determined Contribution Lao People's Democratic Republic.* Vientiane, Lao PDR.

NDC Partnership. 2019. *Pre-Scoping Mission Report Lao PDR 11-13 September 2019.* Vientiane: NDC Partnership. Accessed 26 January 2020. <http://ndcpartnership.org/countries-map/country?iso=LAO>

[OpenEI] Open Energy Information. 2008. *Laos-Forest Investment Program (FIP).* Accessed 11 February 2020. [https://openei.org/wiki/Laos-Forest_Investment_Program_\(FIP\)](https://openei.org/wiki/Laos-Forest_Investment_Program_(FIP))

Phongsap P. 2018. *Urban-LEDS country profile for Lao PDR (ICLEI, UN-Habitat).* Accessed 31 January 2020. https://urban-leds.org/wp-content/uploads/2019/03/Urban-LEDS_II_Country_Profile_Lao_PDR.pdf

Vongvisouk T, Lestrelin G, Castella JC, Mertz O, Broegaard RB and Thongmanivong S. 2016. *REDD+ on hold: Lessons from an emerging institutional setup in Laos.* Asia Pacific Viewpoint 57, 393-405.

RESEARCH PROGRAM ON Forests, Trees and Agroforestry

ແຜນງານຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳປ່າໄມ້ (FTA) ຂອງ CGIAR ແມ່ນແຜນງານຄົ້ນຄວ້າ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນໂລກ ທີ່ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ການເພີ່ມພາລະບົດບາດຂອງປ່າໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳປ່າໄມ້ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ທັງແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR) ແມ່ນສະຖາບັນນຳພາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳປ່າໄມ້ (FTA) ໂດຍການຮ່ວມມືກັບ ອົງການຊີວະນາໆພັນຂອງສາກົນ, CATIE, CIRAD, ICRAF, INBAR ແລະ TBI.

ການຄົ້ນຄວ້າດ້ານປ່າໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳປ່າໄມ້ (FTA) ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ CGIAR: cgiar.org/funders/

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

cifor.org

forestsnews.cifor.org

ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR)
ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR) ໄດ້ສ້າງຄວາມກ້າວໜ້າ ກ່ຽວກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນ, ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງສະພາບແວດລ້ອມ ໂດຍໄດ້ເຮັດການສຶກສາສ້າງນະວັດຕະກຳໃໝ່, ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງຄູ່ຮ່ວມງານ, ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ມີການສົນທະນາ ແລະ ຮັບຮູ້ນະໂຍບາຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ຈະມີຜົນຕໍ່ປ່າໄມ້ ແລະ ປະຊາຊົນ. ສູນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ສາກົນ (CIFOR) ແມ່ນສູນຄົ້ນຄວ້າ ພາຍໃຕ້ ແຜນງານການຄົ້ນຄວ້າ ຂອງ CGIAR ທີ່ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ ປ່າໄມ້, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳປ່າໄມ້ (FTA). ທ້ອງການໃຫຍ່ຂອງພວກເຮົາ ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ເມືອງ ບົງກໍ, ປະເທດໂດເນເຊຍ; ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ກໍມີທ້ອງຖານຢູ່ເມືອງໃນໂຮບິ, ປະເທດເຄນຍາ; ເມືອງຢາວເດະ, ປະເທດ ແຄມມາຣູນ, ເມືອງລິມາ, ປະເທດ ເປຣູ ແລະ ເມືອງບອນ, ປະເທດເຢຍລະມັນ.

